

KS i samarbeid med Stavanger, Grønn Hverdag og Avfall Norge leverte da Romania ba om kommunal avfallskunnskap

– Et veldig godt prosjekt som KS kan være stolt av å ha ledet, konkluderer Stein Lorentzen i Avfall Norge. Rosen gjelder bistanden norske aktører har gitt en region i Romania etter at de ba om faglig assistanse til å forbedre sin søppelhåndtering.

Samarbeidet kom i stand på initiativ fra regionen Sibiu i Transylvania i Romania. Det foregår nesten ikke kildesortering i husholdninger her, og landet flommer over av dårlig driftede søppelfyllinger. Samarbeidet med KS og deres norske partnere har som mål å modernisere renovasjonen i regionen.

Det er et trekløver med variert kompetanse KS har mobilisert. Stavanger kommune bidrar til å etablere gode ordninger for innsamling av farlig avfall fra husholdninger, samt for resirkulering av avfall fra bygge- og rivingsvirksomhet. Avfall Norge formidler kunnskap om miljøriktig drift av deponier, mens Grønn Hverdag eksporterer erfaringer med hjemmekompostering.

Det overordnede målet for samarbeidet er å bidra til implementering av politikk og en bærekraftig avfallshåndtering i Sibiu-regionen gjennom reduksjon, gjenbruk og resirkulering av avfall.

Kombinasjonen av institusjonell kapasitetsbygging og holdningsskapende tiltak vektlegges.

Forsvarlige deponier

Avfall Norge har i samarbeid med Sibiu-regionen gjennomført flere workshops i Romania om deponering av avfall. Målet er å etablere miljøforsvarlige ordninger, før man i neste omgang ser på kildesortering og gjenvinning. Målgruppene for verkstedene har vært lokale og nasjonale myndigheter, samt private og offentlige aktører innen deponidrift. Avfall Norge har trukket inn et bredt spekter av kompetansemiljøer i Norge i disse arrangementene.

– En fellesnevner for forvaltningen i Øst-Europa er at de er på hugget. De er godt forberedt og stiller gode spørsmål, sier Stein Lorentzen i Avfall Norge. Stein Lorentzen har erfart at norsk miljøkompetanse er en eksportartikkel vi burde satse mer på, og

Den rumenske delegasjonen på feltstudier hos ROAF. (Foto: Stein Lorentzen, Avfall Norge)

hadde gjerne sett at Romania-prosjektet ble kimen til en europeisk dugnad for bedre avfallsløsninger.

Bygg- og rivningsavfall

Stavanger kommune har delt sine kunnskaper med Sibiu, med vekt på bygg- og rivningsavfall. Norge er lenger framme når det gjelder å ta hånd om farlig avfall. Selv om rumenerne har god kjennskap til asbest og PCB, er det en rekke stoffer i avfallet mange ikke vet at må håndteres med varsomhet.

Fagfolk fra Stavanger har vært i Romania flere ganger, og det har også vært rumensk delegasjonsbesøk i Stavanger hos virksomheter som driver med ombruk, gjenvinning og behandling av farlig avfall.

Kompostering og kortreist mat

Grønn Hverdag (GH) har samarbeidet med skoler, husholdninger og pensjonater i Sibiel og Saliste. Utgangspunktet var å fremme hjemmekompostering, men for å komme i en fruktbar dialog, valgte GH å starte med fokus på lokal matproduksjon gjennom matlagingskurs basert på lokale råvarer. Området har nemlig en oppegående turistnæring, og pensjonatene i regionen viser interesse for å utnytte etterspørselen i markedet etter økoturisme.

May-Lise Talgø finner råvarer til matkurs på det lokale grønnsakmarkedet i Saliste. (Foto: Ingvald Erga)

Partnerne har også samarbeidet om en rekke tiltak som legger til rette for kildesortering og kompostering. GH har sørget for oversettelse av sin komposteringsveileder til rumensk og de har testet ut kaldkomposteringsbinger. Varmkompostering starter når binger blir kjøpt inn. Videre har GH bidratt når en skole i Saliste nå får ”Grønt Flag”.

– Det har tatt tid å komme inn under huden på hverandre, sier May-Lise Talgø i Grønn Hverdag.

Kulturforskjeller og utvikling nedenfra kan by på utfordringer, men nå begynner folk å bli engasjerte. GH har bistått med å opprette et nettverk for grønne husholdninger, foreninger og skoler. Her er det nå ansatt en person som skal sette i gang kompostering og andre grønne aktiviteter i området. Talgø sier at et medlem av landsbyrådet av eldre begejstret utbrøt etter et innlegg fra GH: – Det Ceaușescu har brukt 20 år på å bryte ned, har Ingvald Erga brukt 20 minutter på å bygge opp igjen!

Inspirasjon har endret praksis

– Våre rumenske partnere har lagt vekt på å inkludere både lokalt og regionalt nivå, privat næringsliv, frivillige organisasjoner og universitetet i Sibiu. Vi har fått god respons på de norske partnerne, og tror vi har inspirert til bedre systemer og praksis i avfallshåndteringen, sier Gunnbjørg Nåvik i KS. Aktivitetene foregår primært i Romania, men KS har hatt to store arrangement i Norge: – studietur i mai 2010 med 22 bredt rekrutterte deltakere som fikk innføring i norsk avfallspolitikk og eksempler i Stavanger- og Osloregionen – i nov-des 2010 gjennomførte KS en 2-ukers hospitering for rumenske studenter og professorer, i bl.a. ulike avfallsbedrifter og hos NTNU.

Suksessfaktorer

- Prosjektet kom i stand på initiativ fra en regional forvaltningsetat i Transylvania. Initiativ og eierskap er avgjørende for resultatene.
- Ekte dialog og erfaringsdeling er mer effektiv for begge parter enn enveis belæring.

Mer informasjon:

KS v/Gunnbjørg Nåvik

Tlf +47-90 89 33 23, gunnbjorg.naavik@ks.no

Fakta

Prosjektets hovedpartnere er KS og Regional Environmental Protection Agency i Sibiu. KS har koordinert innsatsen i Norge og har hatt hovedkontakten med REPA Sibiu. Prosjektet er primært finansiert ved midler fra Norway Grants, og avsluttes våren 2011 med konferanse i Sibiu.

”Livskraftige kommuner (LK) – Kommunenettverk for miljø og samfunnsutvikling”, drives av KS, med midler fra MD. Ett av de seks temaene er internasjonalt samarbeid, der Romania-nettverket inngår.

– mbn jan 2011